

Regionrevisionen

Nämnden för folkhälsa och sjukvård
Regionstyrelsen för kännedom

Uppföljning av granskningar genomförda 2014

Som ett led i revisorernas arbete görs uppföljningar av vilka åtgärder som vidtagits efter genomförda granskningar. Regionens revisorer har, med hjälp av sakkunnigt biträde, gjort en uppföljning av de granskningar som tidigare gjorts av operationsverksamheten, allmänpsykiatri för vuxna samt styrning av tillgänglighet. Granskningarna genomfördes under 2014.

När granskningarna genomfördes var landstingsstyrelsen ansvarig för samtliga verksamheter. Nu ligger ansvaret för de verksamheter som berörs av uppföljningen på nämnden för folkhälsa och sjukvård.

Syftet med uppföljningen är att undersöka vilka åtgärder som genomförts och vilken utveckling som skett efter det att granskningarna genomfördes. Utgångspunkten är de rekommendationer revisorerna gett till styrelsen i samband med respektive granskning.

Granskningsrapporten ”Region Jönköpings län. Uppföljning av granskningar genomförda 2014”, daterad december 2016, överlämnas härmed till nämnden för folkhälsa- och sjukvård. Rapporten lämnas även för kännedom till regionstyrelsen.

Uppföljning av granskningen av landstingets operationsverksamhet

Bakgrund

Revisorerna genomförde år 2014 en granskning av landstingets operationsverksamhet. Syftet med granskningen var att ge revisorerna underlag för att bedöma om landstingsstyrelsen säkerställt att operationsresurserna styrs och används på ett för patienten och resurshållningen ändamålsenligt sätt.

Revisorernas sammanfattande bedömning var att landstingsstyrelsen inte säkerställde att operationsresurserna användes på ett ur resurssynpunkt effektivt sätt. Granskningen visade att landstingsledningens övergripande styrning av operationsverksamheten var bristfällig. Verksamheten lämnades därmed att till stora delar utveckla sig själv.

I sitt missiv poängterade revisorerna att landstingsstyrelsen i juni 2014, efter det att revisionsrapporten färdigställts, fattat beslut om att ge landstingsdirektören i uppdrag att göra en översyn av kirurgisk verksamhet i syfte att skapa organisatoriska förutsättningar för bästa möjliga utveckling inom kirurgisk verksamhet ur ett invånarperspektiv.

Revisorerna gav följande rekommendationer till landstingsstyrelsen:

- att utveckla parametrar/mått för att mäta resurseffektiviteten inom operationsverksamheten
- att sjukhusledningarna för de tre sjukhusen gemensamt utarbetar nyckeltal för att mäta operationscentrumens inre effektivitet
- att ett stöd för operationsplanering tas fram samt
- att införandet av produktionsplaneringsmetodik intensifieras

Revisorernas bedömning

Revisorerna konstaterar att det pågår ett utvecklingsarbete i regionen sedan granskningen genomfördes 2014. Under våren 2015 bildades ett regionövergripande område för kirurgisk vård som medförde att de opererande enheterna samt operationsklinikerna tillhör samma sjukvårdsdirektörs ansvarsområde. Det finns även ett beslut som innebär att det från och med 1 januari 2017 bildas en regionövergripande kirurgklinik. Revisorerna bedömer att dessa förändringar gynnar styrning och utveckling av operationsprocessen.

Av uppföljningen framgår att regionen upplever svårigheter i att ta fram parametrar och nyckeltal för att mäta resurseffektiviteten. Arbetet med ett operationsplaneringsstöd har pågått sedan 2015. Det bör säkerställas att projektet gällande en gemensam produktionsplaneringsmetodik fortlöper enligt plan och att ett breddinförande av metodiken kan bli aktuellt inom en snar framtid.

Uppföljning av granskningen av allmänpsykiatri för vuxna

Bakgrund

Revisorerna genomförde år 2014 en granskning avseende allmänpsykiatri för vuxna. Granskningens syfte var att bedöma om landstingsstyrelsens styrning av psykiatri var ändamålsenlig vad gäller resursutnyttjande och kvalitet.

Revisorernas sammanfattande bedömning var att regionstyrelsen behövde stärka styrningen av allmänpsykiatri för vuxna. Granskningen visade på stora svårigheter i kompetensförsörjningen och behov av länsövergripande åtgärder vad gäller dessa frågor.

Mycket utvecklingsarbete pågick vid tiden för den ursprungliga granskningen. Granskningen visade att det fanns en styrproblematik i matrisorganisationen. Bedömningen var därför att det fanns behov av klarare direktiv och prioriteringar från regionstyrelsen.

Utvecklingsmöjligheter identifierades vad gäller styrningen av in- och utflödet av patienter. Revisorerna bedömde att det i stor utsträckningen är den enskilde behandlaren som styr dess avvägningar vilket innebär att en utvecklad styrning av genomströmningen av patienter kan få stora positiva effekter för både kvalitet och tillgänglighet.

Revisorerna lämnade följande rekommendationer till regionstyrelsen:

- att lämna tydliga direktiv avseende psykiatrins organisation och inriktning
- att säkerställa efterlevnaden av nationella riktlinjer, vårdprogram och författningar
- att vidta länsövergripande åtgärder för att trygga kompetensförsörjningen
- att säkerställa att målsättningarna om tillgänglighet vid nybesök inte ger upphov till undanträngningseffekter och/eller att vård ges på fel nivå
- att en standard utformas för när i en vårdprocess en utvärdering och omprövning ska göras av om vården ska fortsätta eller inte
- att förbättra egenkontrollen av hur de etablerade vårdprogrammen följs i praktiken samt
- att en samlad strategi för avvägningen mellan slutenvård och öppenvård utarbetas och implementeras

Revisorernas bedömning

Revisorernas bedömning är att det vidtagits ett flertal åtgärder i linje med de rekommendationer som lämnades i den ursprungliga granskningen. I och med organisationsförändringen som genomfördes i början av 2015 så har regionen idag en mer sammanhållen psykiatri med en ansvarig sjukvårdsdirektör.

Det sker även ett arbete med det nationella kvalitetsregistret där regionen har en hög målsättning gällande registreringsgraden. Vid granskningens genomförande påvisades svårigheter avseende kompetensförsörjningen. Detta faktum kvarstår och kompetensförsörjningen är en stor utmaning inom hälso- och sjukvården i hela landet. Det sker idag ett regionövergripande arbete med bemannings- och rekryteringsfrågor inom psykiatri.

Uppföljningen visar att det idag sker ett utvecklingsarbete för att stärka styrning och ledning inom hela verksamhetsområdet Psykiatri och rehabilitering.

Uppföljning av granskningen av landstingets styrning av tillgänglighet

Bakgrund

Revisorerna genomförde år 2013 en granskning av landstingets styrning av tillgängligheten inom sjukvården. Syftet med granskningen var att bedöma om landstingsstyrelsens styrning av tillgängligheten är ändamålsenlig utifrån landstingets övergripande mål om god och tillgänglig vård.

Revisorernas övergripande bedömning var att landstingsstyrelsen hade säkerställt en effektiv styrning och uppföljning av tillgängligheten. Bedömningen var att systemmätetalen och målen var väl kända i de granskade verksamheterna.

Med utgångspunkt i det löfte, som fastställts i landstingets budget om väntetider i cancervården, var revisorernas bedömning däremot att landstingsstyrelsen inte hade en effektiv styrning för att säkerställa att vården är tillgänglig och ges enligt fastställt löfte till cancerpatienterna i regionen.

Revisorernas bedömning var att landstingsstyrelsen inte hade en styrning som omfattar tillgängligheten för alla patientgrupper. Bedömningen grundade sig på att ett inte försumbart antal patienter får vänta längre än vad som kunde anses medicinskt motiverat. En förklaring till detta var den starka prioritering som skedde i styrningen för att uppnå de mål för tillgängligheten som fastlagts i budgeten.

Landstingsstyrelsen hade inte gjort någon konsekvensanalys av styrningen för att analysera om eventuella undanträngningseffekter finns. Tillgängligheten för återbesök följdes inte upp och inte heller hur andra väntetider än de som fastlagts i budgeten påverkades av prioriteringen.

Revisorerna konstaterade att det saknades en tillämpad länsövergripande metodik för kapacitets- och produktionsplanering, vilken skulle kunna bidra till att förbättra tillgänghetsläget och processutvecklingen.

Revisorerna lämnade följande rekommendationer till regionstyrelsen:

- att överväga vilka åtgärder som behöver vidtas för att regionstyrelsens styrning av tillgängligheten ska bli mer heltäckande och omfatta alla patientgrupper
- att intensifiera och skapa förutsättningar för arbetet med att införa en länsövergripande metodik för kapacitets- och produktionsplanering samt
- att i den fortsatta utvecklingen av styrningen uppmärksamma vikten av att styrningen av tillgängligheten harmoniserar med de prioriteringar som

professionen gör på medicinska grunder och enligt Hälso- och sjukvårdslagen.

Revisorernas bedömning

Uppföljningen visar att styrningen i Region Jönköpings län fortfarande utgår från de tillgänglighetsmål som var kopplade till kömiljarden, trots att den nationella uppföljningen inte sker på samma sätt. Rapportering avseende aktuell tillgänglighet följs kontinuerligt, både inom verksamheterna och inom berörd nämnd.

Revisorernas bedömning är att arbetet med kapacitets- och produktionsplanering bör prioriteras då det pågått i flera år utan resultat. Revisorerna vidhåller vår bedömning från granskningen att en effektiv produktionsplanering kan förbättra tillgänghetsläget för de verksamheter som idag har problem samt ge en mer heltäckande bild av tillgängligheten.

Revisorernas rekommendationer till nämnden för folkhälsa och sjukvård

Revisorerna rekommenderar nämnden för folkhälsa och sjukvård

- att säkerställa att en rapportering av vidtagna åtgärder kopplade till revisionsrapporters iakttagelser och rekommendationer sker till nämnden för folkhälsa och sjukvård. Vi ser positivt på den rutin som införts, där respektive sjukvårdsdirektör årligen besöker nämnden för folkhälsa och sjukvård.
- att säkerställa att projektet gällande en gemensam produktionsplaneringsmetodik fortlöper enligt plan och att ett breddinförande av metodiken kan bli aktuellt inom en snar framtid.
- att löpande följa upp och utvärdera de olika aktiviteter som genomförs gällande kompetensförsörjning. Kompetensförsörjningen är en stor utmaning inom hälso- och sjukvården i hela landet. Det sker idag ett regionövergripande arbete med bemannings- och rekryteringsfrågor inom psykiatri.
- att prioritera projektet avseende kapacitets- och produktionsplanering. Revisorerna vidhåller bedömningen att en effektiv produktionsplanering kan förbättra tillgänghetsläget för de verksamheter som idag har problem samt ge en mer heltäckande bild av tillgängligheten.
- att följa upp och analysera vilka effekter prioriteringen av cancerpatienternas väntetider får för övriga patienter. Införandet av standardiserade vårdförlopp fortgår inom regionen. Detta arbete innebär vissa utmaningar för

landsting/regioner avseende bl.a. tillgång till operationer och nödvändig kompetens.

Svar från nämnden för folkhälsa och sjukvård

Revisorerna vill ha ett skriftligt svar på vilka åtgärder nämnden avser att genomföra till följd av resultatet av uppföljningen och revisorernas rekommendationer. Revisorerna vill ha svar från nämnden senast 2017-05-02.

Göte Wahlström
Ordförande

Anders Gustafsson
Vice ordförande